

coneguda. La nostra entitat, doncs, deixava ben clar quina era la seva posició en aquest aspecte, i que, per una altra banda, ha mantingut per sempre més.

En un segon escrit, Guinot afegia la idea d'anar avançant en la conformació de la unitat ortogràfica, que no anà endavant, de moment. Finalment, apareix un escrit, encapçalat per una declaració d'intencions, que és la publicació d'allò que modernament s'anomena *Normes de Castelló*, i que els membres de la Societat preferiren de dir-ne *bases d'unificació*, deixant de banda termes com ara *regles o normes*, que no van semblar escaients.

El període cronològic 1942-1960 va ser difícil en els primers anys, tot i que aviat la Societat va poder publicar llibres de poesia, sobretot de Bernat Artola, o estudis de literatura: *Sobre el primer teatre valencià* de Jordi Rubió i Balaguer (1949), etc. Després, vindran treballs dels erudits catalans Lluís Nicolau d'Olwer, Martí de Riquer o del ja esmentat Jordi Rubió i Balaguer, etc.

En 1949, apareixen al *Boletín* els treballs de Josep Giner Marco, i de Carles Salvador. Després en seguiran uns quants de Germà Colón

A partir dels anys seixanta, el govern espanyol obre la mà una mica i «permet» la publicació de tota mena d'estudis i edicions en català en tot el territori de la llengua. Així, hi apareixen treballs de Josep Giner Marco, Germà Colón, Francesc de B. Moll, Joseph Gulsoy, Vicent Pitarch, etc.

Durant el període de 1960 fins a l'actualitat, hi han anat apareixent nous treballs sobre la llengua catalana d'estudiosos ja formats en diverses universitats, molts dels quals encara estan en actiu, sense desdenyar els del període anterior, que han continuat la feina.

Un altre interès, no menys important i de gran rellevància per al erudits castellanencs, va ser l'àmbit de l'art i la història, amb la figura príncep de mossèn Manuel Betí Bonfill, eix vertebrador de tots els historiadors castellanencs que han vingut després, com ara Àngel Sánchez Gozalbo, José Sánchez Adell, mossèn Joan Puig i Puig, etc. Cal dir que un altre aspecte a destacar és el de la participació d'investigadors estrangers en les publicacions de la Societat. Entre altres, tenim: l'irlandès James Casey, els italians Ricardo Filangieri, Antonio Gasparetti i Ezio Levi, el canadenc d'origen armeni Joseph Gulsoy, els suïssos Michael Mitzeltin, Rolf Eberenz, Gret Schib i Curt J. Wittlin i els francesos Pierre Guichard i Amédée Pagès (de la Catalunya del Nord).

Aquests noms il·lustres es sumen a una ingent quantitat d'investigadors que, amb el seu esforç silenciós i constant, han omplert els milers de pàgines que componen les 117 monografies i els 95 butlletins publicats per la SCC en els cent d'anys d'història. Això, sense oblidar tantes altres activitats d'investigació i difusió de la llengua, la literatura, la història i la ciència de les terres de Castelló. Totes aquestes persones han fet possible dur endavant aquell projecte inicial de defensa i estudi del nostre patrimoni cultural, en els seus múltiples àmbits, que ha perdurat fins avui. Desitgem que, després d'aquesta efemèride que es commemora l'any 2021, en vinguin encara moltes altres.

Lluís GIMENO BETÍ
Universitat Jaume I

Activitats culturals de les universitats de Madrid (2019-20/2020-21). — Hem de començar ponderant com cal la publicació del darrer i tercer volum de la traducció castellana del *Llibre de Contemplació en Déu* de Ramon Llull, editat per Palas Atenea (Madrid), obra de la qual n'havíem donat notícia en l'anterior ressenya d'aquestes Activitats acadèmiques (vol. 42, 2020, p. 574-575), arran de la presentació del volum I (29 de març de 2019) al Cercle Català de Madrid, la qual es publicà a la *Revista de Lengua y Literaturas Catalana, Gallega y Vasca*, 20 (2020: 311-344): <<http://revistas.uned.es/index.php/RLLCGV/article/view/28912>>.

Cal afegir que la presentació del volum II va haver de ser ja en línia a causa de la pandèmia i tingué lloc al si del II Simposi Internacional de la Universitat d'Alacant, La Nucia (*Delits prohibits*) i hi participaren amb els editors (Vicent Martines i Matilde Rovira), les traductores llatínistes (Matilde Conde i Carmen Teresa Pabón) i la coordinadora (Júlia Butinyà). El Simposi es clogué amb aquesta presentació, en una Secció Especial, a tall de *Work in progress* (19 i 20 de juny de 2020), organitzada pel professor Vicent Martines. Es pot veure en: <<http://delits.ivitra.ua.es/old2020/>>.

El volum III, ben relligat malgrat la gran extensió que assoleix (de 1.167 pàgines), es presentà com a seminari zoom i tingué lloc a la Universitat de Porto, del 20 al 22 d'abril de 2020, amb el títol següent: «Ramon Llull y el intelecto figurativo», acte coordinat pel professor José Higuera, el qual hi dirigeix un projecte d'investigació sobre aquesta matèria. Poden veure's els resums en: <https://ifilosofia.up.pt/proj/fdtw/ramon_llull_y_el_intelecto_figur>.

El programa, en què participaren l'equip traductor, els editors i algun investigador, fou el següent: Júlia Butinyà: «Sobre el valor actual del *Libro de Contemplación en Dios* de Ramon Llull y su traducción al español»; Matilde Conde: «Apuntes sobre la presencia de la mujer en el *Libro de Contemplación*»; José Higuera (coordinador del projecte): «El lenguaje del árbol de la luz»; Michel Kabalan: «Ramon Llull e o enciclopedismo árabe medieval»; Vicent Martines: «Ramon Llull, lengua románica y primeros humanistas en el paso del siglo XIII al XIV»; Mª Lluïsa Ordóñez: «¿Nos presenta Ramon Llull una realidad idealizada?»; Juan Antonio Ortega: «Como ve el hombre lo que hacen... Llull y la descripción de la realidad social»; Rosa Planas: «El contemplador contemplado»; Joan M. Ribera Llopis: «Ramon Llull en el aula de Literatura» i Matilde Rovira: «La primera edición en castellano del *Libro de Contemplación en Dios*». Com que es considerà que l'acte havia tingut consistència rellevant, es decidí de fer-ne una publicació, la qual sortirà en el volum 27 de la *Revista de Lengüas y Literaturas Catalana, Gallega y Vasca* (2022).

De l'obra sencera, n'ha sortit una ressenya de Gabriel Ensenyat a *Estudis Romànics*. Va aparèixer al volum 43 (2021: 482-485): <<https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000298/00000068.pdf>> i, també, una altra en *Mirabilia/MedTrans* 12, a càrrec de Ricardo da Costa (2020/2: 81-84): <<https://www.revistamirabilia.com/medtrans/issues/mirabilia-medtrans-12-2020-2>>.

D'altra banda, cal dir que la crònica habitual per a la present revista corresponent al curs 2019-20 l'hem aplegada amb la del següent, 2020-21, atès que el primer fou l'any fort de la pandèmia i no hi havia gaire informació a consignar; encara, el fet de la jubilació de tots dos signants hi afegeix la disminució d'activitats. Amb tot, cal dir que generalment hem estat fidels a la tradició del que es fa en aquesta tercera etapa de la vida dins del gremi del professorat universitari de Filologia: ressenyes. Pot ser suficient esmentar que les principals aparegueren en *eHumanista* i *eHumanista/IVITRA*, *Mirabilia*, *Revista de Lengüas y Literaturas Catalana, Gallega y Vasca*, i *SCRIPTA. Revista de literatura i cultura medieval i moderna / Internacional*.

En el període pandèmic s'ha recorregut sobretot a l'activitat de seminaris i congressos virtuals. S'inicià gairebé a començaments de l'etapa amb el Simposi en línia sobre «Plaers prohibits», Universitat d'Alacant. La Nucia (esmentat més amunt), al si del XV Simposi Internacional «Noves Tendències en I+D+i en Literatura, Llengua, Ensenyament i TIC. De la innovació al cannon»: <<http://delits.ivitra.ua.es>>. Hi participà la professora Júlia Butinyà amb la ponència «Els plaers prohibits, l'Humanisme i Bernat Metge».

A la Facultat de Filologia de la UCM, els dies 13, 14 i 15 de novembre de l'any 2019 es va celebrar el Fórum Internacional da Língua Portuguesa, organitzat per la APLEPES i la UCM, sota el títol «500 años de la circunvalación del mundo: nuevas contribuciones en investigación i enseñanza», on el professor Juan M. Ribera Llopis presentà la ponència «A propósito de "Records del meu primer viatge a Portugal de l'any 1921" de Josep Pla».

El curs següent també ha tingut lloc el Simposi Internacional de la Universitat d'Alacant, en la seva III celebració (12-14 de juliol de 2021); en la pàgina suara esmentada es pot seguir juntament amb les anteriors convocatòries. Hi hagué diverses ponències sobre Llull, i J. Butinyà coordinà una Secció Especial: «Les arrels de l'Humanisme al segle XIII: plaents visions», amb el programa següent: J. Butinyà (UNED): «Entre Dante i Llull germina l'Humanisme: el primer moment italo-català»; Antonio Cortijo (Center For Catalan Studies, University of California at Santa Barbara): «De Llull a Cisneros: conversión y conquista»; Sònia Gros Lladós (UNED, Girona): «Dulciamargas penas de amor en la novela bizantina Calímaco y Crisóroo»; Vicent Martines (ISIC-IVITRA, UA, IEC, RABLB): «Llull i Eiximenis, dues passes de l'humanisme cívic»; Juan Antonio Ortega (UNED, Mallorca): «Destellos humanistas en la Palma Medieval» i Anastasia Terzopoulou (Universitat d'Alacant): «Antecedentes del Humanismo: la concepción amorosa de Dante a través de sus visiones sobre su amada Beatriz en la *Vita nuova* y el influjo del «Dolce stil novo»».

Organitzat per l'Instituto de Investigaciones Feministas (UCM) i pel grup de recerca GILAVE (UCM), els dies 12 i 13 de novembre de l'any 2020 i en el marc de la Semana de la Ciencia (Facultad de Filología, UCM) es va celebrar el Seminario Virtual de Investigación Avanzada «Voces de mujeres en la ciudad: reflejos en la literatura y en las artes». Dins el seu programa, Juan M. Ribera Llopis presentà la ponència «Escritoras catalanas del período de entreguerras: escritura, profesionalización y espacio urbano».

Entre els dies 10 i 11 de març de 2021 s'ha celebrat en línia, des de la seu madrilenya de la UNED, el X Coloquio Internacional del Seminario Permanente sobre Literatura y Mujer, tot recuperant la convocatòria programada per a l'any 2020 i suspesa. Celebrat sota el títol «Cuntos y mujeres en la cultura y el imaginario desde la modernidad hasta hoy», el professor Juan M. Ribera Llopis presentà la ponència «“Dones d'aigua”: entre la tradición oral y las letras catalanes».

Quant a les revistes de les respectives Universitats, UCM i UNED, cal citar que, així mateix en 2019, vol. 24, la secció de Literatura Catalana comptà amb els articles següents: Josep Antoni Aguilar: «“Així com un camp de batalla”: A l'entorn de les imatges de tipus militar als sermons de Vicent Ferrer»; Moisès Llopis i Alarcón: «La paròdia amorosa d'Era, una dona com les altres, de Francesc Trabal»; Dolors Madrenas i Joan Miquel Ribera: «Caterina Albert i Paradís (Víctor Català) i Rafael Marquina: autoria, traducció i interlocució literàries» i Joaquim Martí Mestre: «Els fraseologismes en l'obra dramàtica d'Eduard Vidal i Valenciano».

I al 2020, a la *Revista de Llenguas y Literaturas Catalana, Gallega y Vasca* 25, es comptà amb els articles següents: «La virtut de la fortalesa als sirventesos morals de Pere March», de Lluís Ramon i Ferrer (p. 15-37). A la secció de Miscel·lània, com és habitual, col·laborà el professor i lingüista Francisco Abad, amb els treballs següents: «Un manual afortunado. La *Introducció a la Historia de España* de Ubieta-Reglà-Jover, 1963», (vol. XXIV, p. 255-262), i «Catalán, gallego y vasco en Menéndez Pidal y los coautores del *ALPI*», (vol. XXV, p. 295-304). Cal afegir que aquest darrer volum de la revista, de 2020, aparegué com homenatge al professor Manuel Rodríguez Alonso, mort en 2015, qui va ser un dels fundadors d'aquesta publicació unedenca, decennis enre-re, i responsable de la Filologia Gallega a la UNED durant molts anys.

Entre altres contribucions, en el congrés així mateix virtual celebrat el 20 d'octubre de 2020 a la Universitat de València (International Virtual Congress), titulat «Proscrits, marginats i minories a la Corona d'Aragó. (ss. xv-xviii). Textos i vides», participà J. Butinyà amb la ponència: «“Les pobres Griseldes s'anaren empobrint amb els segles”», dins la secció «Biografies marginals i minories»: <<https://biografiesmarginals.com/congressos/>>.

El text d'aquesta darrera aportació es publicà ampliat a *Scripta* 16 2020/2, p. 267-278: <<https://ojs.uv.es/index.php/scripta/article/view/19230>>.

També es pot consignar que, en aquest període, l'esmentada professora publicà els treballs següents: *Revista valenciana de filologia* 2 (2018: 13-38): «Sobre l'audiència del *Curial e Güel*-

fa»; «Dels primeríssims humanistes a Lull, passant per Dante», dins eHumanista/IVITRA 18, 2020/2, p. 166-187 i «Deu petiteses que magnifiquen la Griselda catalana», dins *Mirabilia/Medtrans* 12, 2020/2, p. 48-66. Així mateix sobre la temàtica griseldiana, en *Publications of eHumanista*, dins la secció Monografies, edità la traducció de la Griselda catalana al castellà (*El Griselda de Bernat Metge en español*), precedint a la traducció del text una breu presentació: <<https://www.ehumanista.ucsb.edu/sites/default/files/sitefiles/publications/monographs/GRISELDA.pdf>>.

En el marc de les accions editores del Instituto de Investigaciones Feministas (UCM) i del I+D Nuevos modelos urbanos en la postmodernidad. La no-ciudad y sus representaciones literarias y artísticas (FFI 2016-77157-P) s'han publicat els volums collectius *Voces de escritoras olvidadas. Antología de la guerra civil española y del exilio* (Madrid/Frankfurt, Hispanoamericana/Vervuert, 2021) y *La Ciudad sin atributos* (Madrid, Guillermo Escolar, editor, 2021) amb col·laboracions sobre Mercè Rodoreda i Aurora Bertrana signades per Patricia Peral González i Juan M. Ribera.

Júlia BUTINYÀ
Universidad Nacional de Educación a Distancia
Joan M. RIBERA
Universidad Complutense de Madrid

XXXIX Xornaes Internacionales d'Estudi de la Academia de la Llingua Asturiana 2020. — A causa de la situación sanitaria derivada de la pandemia Covid-19, las sesiones de las XXXIX Xornaes Internacionales d'Estudi no pudieron celebrarse, y la Academia decidió trasladar parte de sus contenidos a la edición de noviembre de 2021.

Pilar FIDALGO PRAVIA
Academia de la Llingua Asturiana

XLI Día de les Letres Asturianas (2 de octubre de 2020). — La celebración del XLI *Día de les Letres Asturianas*, prevista en principio para el 8 de mayo de 2020 en el Teatro Campoamor de Uviéu, tuvo que ser pospuesta en razón de la situación sanitaria impuesta por la pandemia de Covid-19. El acto, con otras características y estructura, derivadas también de las disposiciones relativas a cuestiones de protección de la salud pública, se celebró el día 2 de octubre de 2020 en el Aula Magna del edificio histórico de la Universidad de Uviéu. En este lugar, la Academia recibió al nuevo Académico Correspondiente de la institución, el profesor y escritor Pablo Rodríguez Medina, de L'Entregu (Samartín del Rei Aurelio), y se otorgó también el II Premio Nacional de literatura Asturiana a su ganador, el escritor Xuan Xosé Sánchez Vicente. Entre los asistentes al acto, el presidente del Principado de Asturias, Adrián Barbón, el presidente de la Xunta Xeneral del Principado, Marcelino Marcos Líndez, la Consejera de Cultura, Berta Piñán Suárez y el entonces rector de la Universidad de Uviéu, Santiago García Granda. En el acto intervinieron el nuevo académico, el ganador del Premio Nacional de literatura Asturiana y el presidente de la Academia.

Pilar FIDALGO PRAVIA
Academia de la Llingua Asturiana